

NÁRODOPISNÉ MUZEUM PLZEŇSKA

náměstí Republiky 13
Plzeň
úterý–neděle
10:00–12:00
12:30–18:00

VÍTÁNÍ JARA V PLZNI: VYNÁŠENÍ „MORANY“

doprovodný program stálé expozice
JAK SE ŽILO NA PLZEŇSKU

Místo: Národopisné muzeum Plzeňska, nám. Republiky 13, Plzeň.

Termín: každoročně (březen–duben / pátek před pátou nedělí postní)

Anotace: Tradice vynášení „Morany“ je od pradávna jedním z nejpoutavějších zvyků symbolizujících odchod zimy a příchod jara. V Plzni byla na přelomu 20. a 30. let 20. století udržována především žáky místních základních škol.

Západočeské muzeum v Plzni (Národopisné muzeum Plzeňska) na tuto tradici navazuje a nově ji rozvíjí. Účastníci se s ustrojenou loutkou Morany a za doprovodu lidových písní vydají v průvodu na most U Jána, kde společně s pracovníky muzea vhodí loutku Morany do řeky Radbuzy. Zpět do centra Plzně se děti navrátí spolu s tzv. „litem“, symbolizujícím nové léto.

Vítání jara v Plzni se každoročně účastní dětské folklorní soubory spolu s živou hudbou. Průvod okrašlují účastníci v plzeňských či chodských krojích. Akce je určena především pro žáky základních či mateřských škol a maminky s dětmi. Přinesete-li si svou vlastní loutku Morany, můžete ji „sprovodit ze světa“ spolu s námi.

Cílová skupina: MŠ, 1. a 2. stupeň ZŠ, víceletá gymnázia a SŠ a veřejnost

Vzdělávací obsah programu vychází z RVP – vzdělávací oblasti **Člověk a jeho svět** (Místo, kde žijeme, Lidé kolem nás, Lidé a čas), **Člověk a společnost** (občanská nauka a dějepis) a **Umění a kultura**.

Časová dotace: 120 min.

Účast zdarma, bez nutnosti objednávání předem. Pro podrobnější informace kontaktujte Mgr. Michala Chmelenského (mchmelensky@zcm.cz; 777472223).

Bližší informace jsou zveřejňovány každoročně v březnu/dubnu na www.zcm.cz, nebo na www.facebook.com/NarodopisneMuzeumPlzenska/

tel. 378 370 206

narodopis@zcm.cz

www.zcm.cz

<https://www.facebook.com/NarodopisneMuzeumPlzenska/>

Stojí hruška v širém poli listu zeleného...

Sto - jí hru - ška v ši - rém po - li
 li - stu ze - le - né - ho, — rej - ho - rej, —
 ri - tum - rej, li - stu ze - le - né - ho.

1. Stojí hruška v širém poli listu zeleného, rejho-rej, ritum-rej, listu zeleného.
2. Pod ní stojí má panenka líčka červeného, rejho-rej, ritum-rej, líčka červeného.
3. Šel tam tudy její milej: Pozdrav pán Bůh děvče! rejho-rej, ritum-rej, pozdrav pán Bůh, děvče!
4. Ona mu poděkovala: „Dejž to pán Bůh, ševče! rejho-rej, ritum-rej, dejž to pán Bůh, ševče!“
5. Jsem-li ševcem, za to ševcem budeš mítí muže. rejho-rej, ritum-rej, budeš mítí muže.
6. „Dřív mně musíš střeвиčky šít z komárový kůže, rejho-rej, ritum-rej, z komárový kůže.“
7. Ty mně musíš košílku šít bez niti, bez jehly, rejho-rej, ritum-rej, bez niti, bez jehly.
8. „Ty mně musíš zámeček stavět na zelným košťáli, rejho-rej, ritum-rej, na zelným košťáli.“
9. Košťál zvadne, zámeček spadne, ty má musíš býtí, rejho-rej, ritum-rej, do nejdelší smrtí.

Stojí hruška v oudoli ...

Sto - jí hru - ška v ou - do - li, hej! ra - dost má!
 na ní hru - šky če - rve - ny, hej! hej! ka - rma - zí - no - vá!
 Tra - la - la, tra - la - la, tra - la - la - la - la - la - la,
 hej! hej! ka - rma - zí - no - vá!
 hej! hej! ka - rma - zí - no - vá!

1. Stojí hruška v oudoli — hej! radost má! natrhej mi trošičku — hej! hej! karmazínová!
2. Vylez na ní Jeničku — hej! radost má! natrhej mi trošičku — hej! hej! karmazínová!

Smrt plyne po vodě

Smrt ply-ne po vo-dě, no-vé lé-to k nám je-de s čer-ve-nej-ma vej - cí, žlu-tej-ma ma - zan - cí. Ja-kej je to ma - za - nec bez ko-ře-ní, bez va-jec? Fi - a - la, rů - že kvís - ti ne - mů - že, až jí mi-lý Pán Bůh z ne - be po - mů - že. Vel-ko-noč-ko, vel-ko-no-čko, kde tak dlou-ho bej - váš? U stu-dán-ky, u stu-dán-ky ru-ce, no-hy mej - váš. Ho-ry jdou, le - sy jdou, dej nám Pám-bu tra-vič-ku až do ko-le - nou.

1. Smrt plyne po vodě,
nové léto k nám jede
s červenejma vejci,
žlutejma mazanci.
Jakej je to mazanec
bez koření, bez vajec?
Fiala, růže
kvíští nemůže,
až jí milý Pán Bůh
z nebe pomůže.

[refrén]

- Velkonočko, velkonočko,
kde tak dlouho bejváš?
U studánky, u studánky
ruce, nohy mejváš.
Hory jdou, lesy jdou,
dej nám Pámbu travičku
až do kolenou.

2. Svatej Petr oře
na zelené hoře.
Svatej Petr hřímá,
natočí nám vína,
aby sme se napili,
Pána Boha chválili.
A ty, svatá Markyto,
dej nám pozor na žito,
na to všechno osení,
co nám Pán Bůh nadělí.